



Republika Hrvatska
Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske
Zagreb

Broj: Ppž-11506/2022

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Kristine Gašparac Orlić, predsjednice vijeća te Roberta Završkog i Eufemije Nanković, članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Emine Bašić, zapisničarke, u prekršajnom postupku protiv okr. KL, zbog prekršaja iz članka 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira („Narodne novine“ broj 5/1990., 30/1990., 47/1990. i 29/1994.), odlučujući o žalbi okr. KL, podnesenoj protiv presude Općinskog prekršajnog suda u Zagrebu od 12. rujna 2022., broj: 59. Pp-10477/2022, u sjednici vijeća održanoj 6. svibnja 2026.,

p r e s u d i o j e

I. Odbija se žalba okr. KL kao neosnovana te se potvrđuje pobijana prvostupanjska presuda.

II. Na temelju članka 138. stavak 2. točke 3.c Prekršajnog zakona („Narodne novine“ broj 107/2007., 39/2013., 157/2013., 110/2015., 70/2017., 118/2018. i 114/2022.), okr. KL je dužan naknaditi paušalni iznos troškova žalbenog postupka u iznosu 50,00 (pedeset) eura, u roku 15 dana od primitka ove presude.

Obrazloženje

1. Pobijanom prvostupanjskom presudom Općinskog prekršajnog suda u Zagrebu od 12. rujna 2022., broj: 59. Pp-10477/2022, proglašena je krivim okr. KL da je, na način činjenično opisan u izreci pobijane presude, počinio prekršaj iz članka 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, za koji mu je, izrečena novčana kazna od 25,48 eura, koju je dužan platiti u roku 30 dana po pravomoćnosti presude, uz pogodnost plaćanja 2/3 izrečene novčane kazne, dok je u cijelosti oslobođen obveze na naknadu troškova prekršajnog postupka.

1.1. Istom presudom, na temelju članka 76.a Prekršajnog zakona, okr. KL izrečena je i mjera oduzimanja predmeta i to crna zastava s natpisom „HOS“ i „ZA DOM SPREMNI“, dimenzija 1,5 x 1,0 m, bez naknade, a sukladno Potvrdi po privremenom oduzimanju predmeta broj: 00168755.

2. Protiv te presude, okr. KL pravodobno je po braniteljima odvjetnicima u Odvjetničkom društvu Zorić&Karačić podnio žalbu naznačujući da se žali zbog svih žalbenih osnova, dok iz sadržaja žalbe proizlazi da se žali zbog bitne povrede

odredaba prekršajnog postupka i povrede odredaba materijalnog prekršajnog prava, s prijedlogom da se žalba prihvati.

3. Žalba nije osnovana.

4. Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, na temelju članka 202. stavak 1. Prekršajnog zakona, ispitivao je pobijanu presudu iz osnova i razloga iz kojih se ona pobija žalbom, a po službenoj dužnosti ispitao je jesu li počinjene bitne povrede odredaba prekršajnog postupka iz članka 195. stavak 1. točke 6., 7., 9. i 10. Prekršajnog zakona, jesu li presudom na štetu okrivljenika povrijeđene odredbe prekršajnog materijalnog prava i je li u postupku nastupila zastara prekršajnog progona. Pritom nije utvrđeno da postoje razlozi zbog kojih okrivljenik pobija prvostupanjsku presudu, a niti su utvrđene povrede na koje ovaj sud, sukladno gore navedenoj zakonskoj odredbi, pazi po službenoj dužnosti.

5. U žalbi zbog bitne povrede odredaba prekršajnog postupka iz članka 195. stavak 1. točke 11. Prekršajnog zakona, okrivljenik ističe da je izreka presude manjkava i nerazumljiva te da iz iste ne proizlazi kažnjivost radnje stavljene na teret okrivljeniku kao i da su razlozi nejasni i nerazumljivi te proturječni kako sebi tako i dosadašnjim utvrđenjima i sličnim slučajevima te da je sud na djelo koje se okrivljeniku stavlja na teret primijenio zakon koji se ne može primijeniti povrijedivši načelo zakonitosti.

5.1. Suprotno takvim žalbenim navodima, iz izreke pobijane presude jasno proizlazi zakonsko obilježje prekršaja za koji je okrivljenik proglašen krivim te je prvostupanjski sud, postupajući sukladno odredbi članka 183. stavak 1. točki 1. Prekršajnog zakona u izreci jasno opisao samu radnju izvršenja okrivljenika i odlučne činjenice kojima je utvrđen identitet gore navedenog prekršaja pa izreka presude nije manjkava niti nerazumljiva kako to navodi žalitelj. Osim toga, prvostupanjski sud je, nakon iznošenja dokaznog materijala, decidirano, jasno i bez proturječja iznio koje odlučne činjenice i iz kojih razloga je uzeo dokazanima, pri čemu je dao ocjenu vjerodostojnosti dokaza na temelju kojih je došao do zaključka o počinjenju prekršaja i prekršajnoj odgovornosti okrivljenika tako da razlozi presude nisu nejasni niti proturječni te nije počinjena bitna povreda odredaba prekršajnog postupka koju žalitelj ističe.

5.2. Nisu osnovani žalbeni navodi okrivljenika kojima ističe povredu načela zakonitosti smatrajući da niti jedan propis nije izravno zabranjivao izraz „za dom spremni“.

5.2.1. Naime, pravilno je prvostupanjski sud u odlomku 7.5. obrazloženja pobijane presude utvrdio da su ponašanjem okrivljenika ostvarena obilježja prekršaja iz članka 5. Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira, koji je važeći zakon u Republici Hrvatskoj te se njegove odredbe moraju poštivati i sudovi su ga dužni primjenjivati. Prekršaj iz članka 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira čini onaj tko na javnom mjestu, remeti javni red i mir, izvođenjem, reproduciranjem pjesama, skladbi i tekstova ili nošenjem ili isticanjem simbola, tekstova, slika, crteža. Kod ovog prekršaja, kao i kod većine prekršaja iz područja javnog reda i mira, kažnjava se sama radnja koja treba biti objektivno prikladna da se njome stvara društveni nemir odnosno napadaju one vrijednosti koje su svojstvene društvenoj sredini, neovisno o tome je li u konkretnom slučaju došlo do uznemirenosti pojedinih građana. I po

stajalištu ovog suda, koje je izraženo u brojnim dosadašnjim odlukama u pogledu pokliča „Za dom spremni“, inkriminirano ponašanje okrivljenika koji je na javnom mjestu, balkonu svoje kuće vidljivog na ulicu, istaknuo zastavu crne boje s natpisom „HOS“ i za „ZA DOM SPREMNI“, predstavlja ponašanje kojim se ugrožava javni red i mir u smislu odredbe članka 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira. Radi se o izričajima povezanim s obilježjima ustaškog režima, a krilatica „ZA DOM SPREMNI“ ima jednoznačni karakter fašističke ideologije na kojoj je utemeljen i ustaški pokret Nezavisne Države Hrvatske, neodvojiv od zločina protiv čovječnosti počinjenih u Drugom svjetskom ratu.

5.2.2. Nisu osnovani žalbeni navodi okrivljenika kojima ukazuje na praksu Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske pozivajući se na predmet broj JŽ-2747/2018, budući da se navedeni predmet odnosi na izvođenje pjesme „Bojna Čavoglave“ od strane autora na koncertu čiji uvod sadrži pozdrav „Za dom spremni“ te se ne može uspoređivati sa konkretnim predmetom. Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske je u nizu svojih odluka jasno izrazio stajalište da je navedeni poklič, kažnjiv i podliježe sankcijama (Ppž-919/2019 od 5. svibnja 2022., Ppž-3192/2016 od 13. lipnja 2019., Ppž-5144/2023 od 14. lipnja 2023., Ppž-1387/2024 od 21. veljače 2024., Ppž-805/2024. od 28. svibnja 2024., Ppž-2851/2025 od 25. ožujka 2025.) te pravilno prvostupanjski sud ne prihvaća navode obrane o neusklađenosti pobijane presude s praksom Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske. Isto tako se po ocjeni ovog suda, pravilno prvostupanjski sud u odlomku 7.8. obrazloženja svoje odluke pozvao na odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske u kojima je taj sud zauzeo stajalište kako je pozdrav „Za dom spremni“ suprotan načelima na kojima počiva samostalna i neovisna, suverena i demokratska Republika Hrvatska.

5.3. U smislu naprijed navedenog, nisu prihvatljivi niti žalbeni navodi kojima se ukazuje da se radi o zastavi koja predstavlja ratni amblem postrojbe Hrvatske vojske – HOS-a, a koji je istovjetan zaštićenom žigu Saveza udruga dragovoljaca Hrvatskih obrambenih snaga, udruge građana koja je kao takva uredno zajedno sa svojim zaštićenim žigom registrirana u Republici Hrvatskoj, jer činjenica što je očiti simbol fašizma („Za dom spremni“) unesen ili registriran na određenom grbu, žigu i sl., ne može umanjiti njegovu primarnu rasističku ulogu, odnosno govor mržnje koji predstavlja (o *prima facie* rasističkim simbolima u odluci ESLJP, Garaudy protiv Francuske). Stoga, žalbenim navodima nije dovedena u sumnju pravilnost i zakonitost pobijane prvostupanjske presude pa je žalbu okrivljenika trebalo odbiti kao neosnovanu.

5.4. Pravilno je prvostupanjski sud zaključio da se okrivljenikova radnja ne može opravdati niti pravom na slobodu izražavanja budući da bi se po ocjeni ovog suda u tom slučaju tolerirao onaj oblik netrpeljivosti i mržnje prema drugima koji je nespojiv s temeljnim vrijednostima zaštićenim Europskom konvencijom o ljudskim pravima čijeg je potpisnica i Republika Hrvatska, kao što su pravo na zaštitu ljudskog dostojanstva i zaštitu od diskriminacije (isto stajalište izraženo u odlukama ESLJP, Seurot protiv Francuske i Norwood protiv Ujedinjenog Kraljevstva). Stoga se ne može raditi o zaštićenom pravu na slobodu govora već o zlouporabi tog prava koja je zabranjena odredbom članka 17. Europske konvencije o ljudskim pravima (stajalište iz odluke ESLJP, Paksas protiv Litve).

5.5. U odnosu na žalbeni navod kojim se pobija prvostupanjska presuda zbog neosnovanog i neobrazloženog pozivanja suda na Vijeće za suočavanje s posljedicama vladavine nedemokratskih režima i „Dokument dijaloga: Temeljna polazišta i preporuke o posebnom normativnom uređenju simbola, znakovlja i drugih obilježja totalitarnih režima i pokreta, potrebno je navesti da se prvostupanjski sud referirao na isti uzimajući u obzir preporuke iz tog dokumenta te ih dovodeći u odnos s konkretnim slučajem (t. 8. obrazloženja presude) i zauzimajući stajalište da izuzetne situacije mogućeg nekažnjivog korištenja spornog pokliča nisu primjenjive na konkretni slučaj. Time je prvostupanjski sud prilikom odlučivanja u ovom predmetu smatrao potrebnim razmotriti smjernice iz navedenog dokumenta te njegov utjecaj na konkretan predmet, a što prihvaća i ovaj drugostupanjski sud. Naime, iako se ne radi o pravno obvezujućem aktu, odnosno, izvoru prava u formalnom smislu, već o svojevrsnom „mekom pravu“ („soft law“) nastalom inicijativom Vlade Republike Hrvatske (predlagatelja zakona), a koji akt odražava suvremeni društveni kontekst s ciljem pronalaska razumnog rješenja između općenite zakonske norme i učestalih kršenja te norme, ovaj sud smatra da je zbog izbjegavanja suđenja bez uvida u postojeće društvene prilike, odnosno, suđenja u „vakuumu“, bilo opravdano analizirati preporuke iz tog akta u odnosu na konkretan predmet.

5.6. Zbog svega iznesenog, žalbenim navodima nije dovedena u sumnju pravilnost i zakonitost pobijane presude te je prvostupanjski sud ponašanje okrivljenika pravilno podveo pod odredbu članka 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira te nije počinjena povreda odredaba materijalnog prekršajnog prava koja se ističe u žalbi.

6. Nadalje, iz sadržaja žalbe proizlazi da se okr. KL nije žalio zbog odluke o prekršajnoj sankciji, no Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, ispitao je pobijanu prvostupanjsku presudu i po toj osnovi, budući da, sukladno odredbi članka 202. stavak 5. Prekršajnog zakona, žalba podnesena u korist okrivljenika zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede materijalnog prekršajnog prava, u sebi sadrži i žalbu zbog odluke o prekršajnoj sankciji, oduzimanja imovinske koristi i oduzimanja predmeta.

6.1. Razmotrivši odluku o prekršajnoj sankciji, odnosno izrečenoj novčanoj kazni, ovaj sud smatra da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio sve okolnosti koje, u smislu općeg pravila o izboru vrste i mjere kazne iz članka 36. Prekršajnog zakona, utječu da kazna bude lakša ili teža za počinitelja, te je okrivljeniku za počinjeni prekršaj utvrdio novčanu kaznu primjerenu težini počinjenog prekršaja, stupnju odgovornosti i svrsi kažnjavanja iz članka 6. i članka 32. Prekršajnog zakona. Po ocjeni ovog suda novčana kazna je i više nego primjerena i dostatna kako svim okolnostima počinjenog prekršaja, tako i svim vidovima zakonske svrhe kažnjavanja jer je izrečena u novčanom iznosu neznatno iznad zakonom propisanog minimalnog iznosa za prekršaj iz članka 13. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, što je blaža vrsta kazne budući da je za predmetni prekršaj osim novčane kazne alternativno propisana i kazna zatvora, kao teže vrsta kazne.

6.1.1. Potrebno je istaknuti da je ovako izrečena novčana kazna na temelju utvrđenih olakotnih okolnosti (u vidu okrivljenikovog držanja pred sudom, sudionik Domovinskog rata, Zastava izvješena na Dan državnosti), po ocjeni ovog suda preblago odmjeren, ali s obzirom da se ovlaštenu tužitelj nije žalio na odluku o kazni,

ovaj sud nije ovlašten intervenirati u tom dijelu. Nadalje, iako je u trenutku rješavanja predmeta u ovom žalbenom postupku nastupila rehabilitacija na koju ovaj sud pazi po službenoj dužnosti te se okolnost ranije prekršajne osuđivanosti okrivljenika zbog prekršaja iz područja javnog reda i mira, a koju je prvostupanjski sud cijenio kao otegotnu okolnost, ne može cijeniti kao pravna posljedica na štetu okrivljenika, i po ocjeni ovog suda utvrđena gotovo minimalna novčana kazna za predmetni prekršaj je i više nego primjerena težini inkriminacije.

6.2. Ističe se da je nakon donošenja nepravomoćne presude, stupio na snagu Zakon o izmjenama Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira („Narodne novine“ broj 114/2022.), kao posljedica stupanja na snagu Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ broj 57/2022., 88/2022.), a koji u konkretnom slučaju zbog konverzije novčane valute propisuje za predmetni prekršaj manji iznos najniže i najviše novčane kazne (od 20,00 do 100,00 eura, što prema fiksnom tečaju konverzije – 7.53450, iznosi 150,69 do 753,45 kuna), dok je Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira („Narodne novine“ broj 5/1990., 30/1990., 47/1990. i 29/1994.) koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja prekršaja propisivao za taj prekršaj nešto strožu najnižu i najvišu novčanu kaznu (u iznosu od 50 DEM do 200 DEM, revalorizirano po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan 31. prosinca 2001., odnosno od 25,56 do 102,30 eura prema obračunskom koeficijentu konverzije DEM-a u eure Hrvatske narodne banke na dan 1. siječnja 2002.). Budući da je, po ocjeni ovog suda, prvostupanjski sud pravilno odmjerio novčanu kaznu i okrivljeniku za prekršaj iz članka 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, izrekao novčanu kaznu 192,00 kuna, što je protuvrijednost 25,48 eura, a koja kazna je unutar okvira novčanih kazni propisanih Zakonom o prekršajima protiv javnog reda i mira koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja djela, kao i unutar okvira novčanih kazni propisanih Zakonom o izmjeni Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, ovaj drugostupanjski sud novi zakon nije primijenio, ocijenivši da prema načelu konkretnosti (novčana kazna pravilno odmjerena u okvirima propisane novčane kazne) novi Zakon u izmijenjenoj odredbi ne dovodi do povoljnijeg rezultata za okrivljenika.

6.3. Iz istih zakonskih razloga kao u točki 6. ove presude, ovaj sud je po službenoj dužnosti razmatrao pobijanu presudu i u dijelu mjere oduzimanja predmeta. I po ocjeni ovog suda, osnovano je i u skladu sa zakonom prvostupanjski sud, okrivljeniku izrekao mjeru oduzimanja predmeta - crne zastave s natpisom „HOS“ i „ZA DOM SPREMNI“, jer je oduzimanje iste na zakonu osnovano, sukladno članku 76.a stavak 1. Prekršajnog zakona, budući da postoji realna opasnost da će se ponovno uporabiti za počinjenje prekršaja imajući u vidu način počinjenja prekršaja te nekritički stav okrivljenika prema vlastitom protupravnom ponašanju pa je mjera u skladu s načelom razmjernosti iz članka 51.a Prekršajnog zakona.

7. Paušalni iznos troškova žalbenog postupka temelji se na odredbi članka 138. stavak 2. točke 3.c Prekršajnog zakona, koja propisuje da troškovi prekršajnog postupka obuhvaćaju paušalni iznos troškova prekršajnog postupka Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske kada je donio odluku kojom je pravomoćno utvrđena prekršajna odgovornost okrivljenika, ako je odlučivao o redovnom pravnom lijeku tužitelja i okrivljenika ili samo okrivljenika. Paušalna je svota, u skladu s člankom 138. stavkom 3. Prekršajnog zakona određena u okvirima propisanim Rješenjem o određivanju paušalnog iznosa za troškove prekršajnog postupka

(„Narodne novine“ broj 18/2013.), koja iznosi od 100,00 do 5.000,00 kuna (što je protuvrijednost 13,27 do 663,61 eura) pa iznos od 50,00 eura predstavlja nizak iznos paušalnog troška, a time po ocjeni ovog suda, neće biti dovedeno u pitanje uzdržavanje okrivljenika (koji nije zaposlen, ali ima mjesečna primanja te je otac malodobne djece).

8. Slijedom svega navedenog, na temelju članka 205. Prekršajnog zakona, odlučeno je kao u izreci.

Zagreb, 6. svibnja 2025.

Zapisničarka:

Emina Bašić, v.r.

Predsjednica vijeća:

Kristina Gašparac Orlić, v.r.

Presuda se dostavlja Općinskom prekršajnom sudu u Zagrebu u 5 ovjerenih prijepisa: za spis, okrivljenika, branitelja i tužitelja.